

**МЕЖДУПРАВИТЕЛСТВЕНА КОНФЕРЕНЦИЯ
ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ КЪМ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**ПРЕГОВОРНА ПОЗИЦИЯ
ПО ГЛАВА 4 “СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА КАПИТАЛИ”**

ОБЩА ПОЗИЦИЯ

Република България приема и изцяло ще прилага достиженията на правото на Европейския съюз в областта на свободното движение на капитали като иска преходен период единствено що се отнася до забраната за чуждестранни физически и юридически лица да придобиват право на собственост върху земя в страната. Искането за преходен период не засяга местните юридически лица, включително и тези с преобладаващо или 100% чуждестранно участие, регистрирани съгласно българското законодателство.

Глава 4 “Свободно движение на капитали” обхваща редица въпроси, свързани с формите на движение на капитали, платежните системи и прането на пари. Понастоящем законодателството на Република България в сферата на свободното движение на капитали е хармонизирано в значителна степен със законодателството на Европейския съюз. Основните нормативни актове, които регулират свободното движение на капитали са Валутния закон, Закона за Българска народна банка, Закона за чуждестранни инвестиции, Закона за мерките срещу изпирането на пари, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, както и редица подзаконовни нормативни актове. Република България ще приведе своето законодателство напълно в съответствие с нормите на европейското право най-късно до датата на приемане в Европейския съюз.

Единственото изключение в тази област е придобиването на право на собственост върху земя от чужди граждани или юридически лица, които не са регистрирали стопанска дейност в България по смисъла на българското законодателство. В тази връзка България отправя искане за предоставяне на 10 годишен преходен период от датата на присъединяване към ЕС, обосновката на който е изложена в Приложение I.

Работната хипотеза на българското правителството е, че България ще стане член на Европейския съюз на 01.01.2007 г.

ПРИЕМАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

1. Свободно движение на капитали и плащания

Целта на Република България е да постигне пълно съответствие с правото на ЕС в областта на свободното движение на капитали и плащания. Значителен прогрес към либерализация бе постигнат с приемането на задълженията по член VIII от Устава на Международния валутен фонд за пълна конвертируемост на текущата сметка на платежния баланс през 1998 г.

С приемането на новия Валутен закон през септември 1999 г., който влезе в сила от 1 януари 2000 г., бе постигната значителна либерализация по капиталовата сметка на платежния баланс. Съгласно Валутния закон сделките и плащанията между местни и чуждестранни лица, презграничните преводи и плащания, сделките с чуждестранна валута по занятие, сделките с благородни метали и скъпоценни камъни по занятие, както и техния внос, износ и преработка, се извършват свободно. Износът и вносът на левове и чуждестранна валута в наличност се извършва при предвидените в закона условия и не противоречи на европейското право.

Правната, институционалната и регулаторна рамка относно емитирането и търговията с ценни книжа е заложена в Закона за публичното предлагане на ценни книжа от 30.12.1999 г., в сила от 31.01.2000 г. Със ЗППЦК изрично се предвижда възможността за публичното предлагане на ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица, публичното предлагане в чужбина на ценни книжа, емитирани от местни лица и възможността чуждестранно лице да оперира в страната като инвестиционен посредник чрез клон. Установеният режим по отношение на придобиването на ценни книжа от чуждестранни лица (физически и юридически) на българския капиталов пазар и на местни лица по отношение на ценни книжа на чуждестранните капиталови пазари, е свободен.

Компетентните национални органи, които осъществяват контрол в областта на свободното движение на капитали са Министерство на финансите, Министерство на земеделието и горите, Българска народна банка, Държавната комисия по ценните книжа, Дирекцията за застрахователен надзор и Агенцията за чуждестранни инвестиции.

Република България не изисква преходни периоди в областта на свободното движение на капитали и плащания, с изключение на искането за 10 годишен преходен период за придобиването на право на собственост върху земя от чуждестранни лица.

2. Платежни системи

Република България има готовност да приложи законодателството на Европейския съюз във връзка с платежните и сетълмент системи към датата на присъединяване към Европейския съюз. Стратегическа цел в областта на плащанията е в България да оперира платежна система, която напълно да отговаря на Европейските стандарти и на изискванията на Европейската система от централни банки. Проектът на система за брутен сетълмент в реално време е в процес на развитие. Българска народна банка е отговорна за формулирането на политиката за създаване и развитие на платежната система в България и има за задача да управлява сетълмент операциите. До момента на присъединяване, България ще изработи съответната законодателна рамка, която ще бъде изцяло съобразена с европейското право в тази област.

Република България не изисква преходни периоди за прилагане на Европейското законодателство в областта на платежните системи.

3. Предотвратяване на използването на финансовата система за изпирането на пари

Законодателната рамка в Република България, отнасяща се до предотвратяването на използването на финансовата система за изпирането на пари съответства на основните принципи на Директива 91/308/ЕЕС. С изменението на Закона за мерките срещу

изпирането на пари се постига пълно хармонизиране на българското законодателство със правото на Европейския съюз в тази област. Компетентните органи, отговорни за прилагането на ЗМИП са Бюрото за финансово разузнаване и Министърът на финансите.

Република България не изисква преходни периоди в областта на мерките срещу изпирането на пари.

Българското правителство предлага преговорите по Глава 4 “Свободно движение на капитали” да бъдат временно затворени на базата на съществуващото законодателство на ЕС.

При необходимост, възникнала поради приемането на ново европейско законодателство, България е готова да открие допълнителни преговори преди края на Междуправителствената конференция.

Придобиване на право на собственост върху земя от чуждестранни лица

ПРАВНА УРЕДБА НА ОГРАНИЧЕНИЕТО, ЧУЖДЕСТРАННИ ЛИЦА ДА ПРИДОБИВАТ ПРАВО НА СОБСТВЕНОСТ ВЪРХУ ЗЕМЯ

1. Чл. 22, ал. 1 от Конституцията на Р България;
2. Чл. 23, ал. 2 от Закона за чуждестранните инвестиции (ЗЧИ)
3. Чл. 10, ал. 2 от Закона за горите (ЗГ)
4. Чл. 10, ал. 2 от Закона за защитените територии (ЗЗТ)
5. Чл. 3, ал. 3 и 4 от Закона за собствеността и ползването на земеделска земя (ЗСПЗЗ)

Според чл. 22, ал. 1 от Конституцията на Република България чужденците и чуждестранните юридически лица не могат да придобиват право на собственост върху земя освен при наследяване по закон. В този случай те следва да прехвърлят собствеността си. Чл. 10, ал. 2 от ЗГ, чл. 10, ал. 2 от ЗЗТ и чл. 3, ал. 3 и 4 от ЗСПЗЗ потвърждават конституционната забрана за съответните видове земя. Категориите “чужденец” и “чуждестранно юридическо лице” се определят съответно в зависимост от гражданството на физическото лице или седалището по регистрация на юридическото лице.

Съгласно чл. 23, ал. 2 от ЗЧИ чуждестранно лице, включително чрез клон или като едноличен търговец не може да придобива право на собственост върху земя. По силата на чл. 5, ал. 1 от ЗЧИ “чуждестранно лице” е юридическо лице, което не е регистрирано в България или физическо лице, което е чуждестранен гражданин и пребивава постоянно в чужбина.

Юридически лица с чуждестранно участие, регистрирани в страната, могат да придобиват право на собственост върху земя. По силата на закона те не са чуждестранни, а български юридически лица, независимо от размера на чуждестранното участие.

ИСКАНЕ ЗА ПРЕХОДЕН ПЕРИОД

Предвид социално-икономическите условия в страната, обусловени от прехода към пазарна икономика, и на базата на описаната правна уредба, България отправя искане за 10 годишен преходен период, считано от датата на присъединяване към ЕС, през който да

продължи да действа ограничението чуждестранни физически и юридически лица да придобиват право на собственост върху земя.

Необходимостта от преходен период се обуславя от редица социално-икономически фактори, по-важни от които са:

1. Пазарът на земя в страната все още е в процес на развитие.
2. Цената на земята в България е няколко пъти по-ниска от тази в страните-членки на ЕС.
3. Поради ниските си доходи българските граждани нямат равни възможности с тези от Европейския съюз при закупуването на земя.
4. Не е завършено изготвянето на поземлен кадастър и имотен регистър. Окончателното им създаване и наличието на пазарна информация са основните необходими предпоставки за по-нататъшното развитие на пазара на земя.
5. След завършване на процеса на реституция на земята се осъществява процес на окрупняване на земеделските земи за формиране на ефективен модел на селскостопанско производство.

За по-нататъшното развитие на реалния пазар на земя в България и за гарантиране на възможността на българските граждани да участват равностойно и конкурентно, е необходим преходен период, през който да се утвърдят пазарните принципи и да се стабилизируют доходите на населението, заето в селското стопанство.